

Darba lapas autors: Ieva Āne-Miķelsone, Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola
Darba lapa paredzēta: 7.-9. klasei.
Darba lapas nosaukums: "Žanru pārskats"

Žanru pārskats

**1. Nosaki, no kādu žanru darbiem varētu būt ņemti teksti tekstu lapā!
Īsi pamato, pēc kā spriedi! 12p.**

NR.	Iespējamais žanrs/i	Īss, konkrēts pamatojums
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

2. Veic uzdevumus un atbildi uz jautājumiem! Nosaucamos darbus izvēlies lasītus, mini autoru un nosaukumu! Ja vien iespējams – izmanto darbus no latviešu literatūras!

Nosauc 1 stāstu! Īsi raksturo tā galveno varoni (portrets, raksturs)!

3

Nosauc vienu noveli! Īsi pamato, kādā ziņā tā atbilst noveles žanram!

2

Nosauc vienu romānu! Īsi raksturo tajā risināto problēmu loku!

2

Nosauc vienu literāro pasaku! Īsi pamato, kāpēc tā ir pasaka!

2

Nosauc vienu literāro eseju! Kāda ir tās galvenā doma?

2

Nosauc vienu mākslinieciskās publicistikas/mākslinieciskā apraksta darbu! Īsi pamato tā aktualitāti!

2

Darba lapas autors: Ieva Āne-Miķelsone, Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola

Darba lapa paredzēta: 7.-9. klasei.

Darba lapas nosaukums: "Žanru pārskats"

Nosauc vienu miniatūru! Īsi, bet konkrēti raksturo tās tēlainību!

2

Nosauc vienu poēmu! Kam tā veltīta?

2

Nosauc vienu lugu! Pie kura no drāmas žanriem tā pieder? Īsi pamato, kā tas izpaužas!

3

Nosauc vienu humoresku! Par ko tajā jokots?

2

Nosauc vienu fabulu autoru latviešu literatūrā un vienu slavenu fabulu autoru no pasaules literatūras!

2

Kurš ir Tavs mīļākais latviešu dzejnieks/dzejniece (vai - viens no...)? Kāpēc?

2

3. Sastādi 5 latviešu autoru daiļdarbu sarakstu, kurus Tu gribētu ieteikt pārtulkošanai pēc iespējas daudzās valodās un popularizēšanai pasaulē!

Īsi pamato savu izvēli! 10p.

Žanrs, autors, nosaukums	Īss pamatojums

4. Sastādi savu tuvākā laika obligātās literatūras sarakstu no 5 darbiem, par kuriem zini, ka būtu jāizlasa, bet vēl nav pagūts (tie var būt jebkāda žanra ārzemju vai latviešu autoru darbi)!

5p.

Darba lapas autors: Ieva Āne-Miķelsone, Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola

Darba lapa paredzēta: 7.-9. klasei.

Darba lapas nosaukums: "Žanru pārskats"

Tekstu lapa žanru pārskatam

<p>1. Indivīds ir pārejošs. Bet suga? Bet tauta? Bet cilvēce? Kad pusaudzes gados populārzinātniskā lekcijā dzirdēju, ka nākamībā apdzīsīšot Saule, jutos tik satriekta, ka bija vienalga, vai tas notiks pēc 7 miljardiem vai 70 miljoniem, vai jau pēc 70 vai pat 7 gadiem. Saule taču ir mūžīga! Bet, kad šorīt, garām laizdamies, man sacīja iedzeltens tauriņš: «Tu esi mūžīga!», es ļoti samulsu, iekams aptvēru, cik pretrunīgs ir Mūžības jēdziens.</p>	<p>2."Jūras vārava! Jūras vārava! Sanākat! Sanākat!" Uz netīrā sliekšņa stāvēja kāds zivju pārdevējs platu ādas malai aiz jostas un lasīja no ienācējiem naudas gabalus. Viņi iegāja būdā. Vannā, ap kuru spiedās ļaudis, gulēja jūras vārava. Kā bez dzīvības, tik no krūtīm, kuras lēni cēlās un krita, varēja redzēt, ka viņa vēl dzīvo. Zaļie mati bij izlaisti pār kailiem pleciem, un no pusaizvērtiem plakstiņiem klusa gaisma kā dzintars krita uz viņas deniņiem. Tumšā ūdenī kā zivs gulēja viņas aste. Kas viņu ar' neaplūkoja katru dienu - tā gulēja aizvērtām acīm pati savā gaismā, kura spiedās caur pusviru plakstiņiem kā oļu atspīdums no zeltainā upes dibena. Reiz, kad puisis no rīta tuvojās viņai ar svaigām puķēm, vārava pavēra acis, un no tām nāca mēmi vārdi: "Jā, es tevi redzu. Paliec pie manis. Neej prom." Un iegrima savā snaudā.</p>	<p>3. Tad viņš palaida mašīnu 90 kilometrus stundā, un tā sacentās ar vēja ātrumu. Nemaz nejuta, ka skrien, drīzāk tie lidoja vai arī šūpojās kā kuģi uz jūras viļņiem no viena kalna otrā. Kādā pakalnē viņš neuzmanīgi pārbrauca lielāku akmeni, un automobilis mazliet sadrebēja. Jurgelāna jaunkundze uzgrūdās viņam virsū, un viņas cepure sadūrās ar Venceļa kunga apaļo galvu. Viņa skaņi iesmējās, jo šī saduršanās izgaisināja viņu starpā pieklājīgo vēsumu. Abi tie jutās kā atplaukuši, un Venceļa kungs brauca lēnāk, lai varētu ar viņu mazliet pajokot. - Ko jūs teiktu, ja mēs nosistos? - viņš jautāja. - Ko es teiktu? To pašu, ko jūs - klusētu.</p>
<p>4.To Veidenbaums, bet tūliņ pazaudēja, un ierakumā kāds, bet citi nopīpēja, nav aplēšams no skaitļu sakarībām — tu velti visu rītu šūkā čībām, nav folklorizējies, un velti taujāt tautā, sen kapos brūtes; klusums kam lai jautā? tai ziņgei jābūt esmē ierakstītai! ei, kur tu esi, lielais Pierakstītāj! ja Makrokosma nav, uz ko lai paļaujamies mēs, kas uz katra soļa alojamies?</p>	<p>5.Spartaks. Viņi grib pataisīt mani par romieti. Metrobijs. Tāpēc, ka romietis viņiem vajadzīgs. Spartaks. Es viņiem esmu vajadzīgs pret visiem romiešiem. Metrobijs. Tu viņus nesaproti, Spartak, un tā ir tava nelaime. Tie nav viņi, ko tu redzi. Spartaks. Man grūti tevi saprast, Metrobij. Runā vienkāršāk un saprotamāk. Metrobijs. Es nemāku — grāmatas mani padarījušas par muļķi, un tā ir atkal mana nelaime. Tu esi no viņu vidus, tu stāvi viņiem pārāk tuvu, tev nav augsta dzimuma. Viņi apbrīno tevi, viņi ciena, varbūt pat mīl. Bet vergu dvēseles grib kungu, ko bīties. Spartaks. Vai viņiem vēl ir vergu dvēseles?</p>	<p>6. Odiseja maldu ceļi — Kurš nav dzirdējis par viņiem? Ij vēl tagad dēku gaitas Allaž sauc par odisejām. Bet vai esat gan jūs paši Redzējuši daudzciētēju, Kas tik bagāts izgudrībām, Varoni, kas pārvar likstas? Jūras, dēkas, svešas zemes — Nav nekur tik raibu stāstu — Daiļas sievas, droši vīri, Jauni zēni, jaunas meitas, Dzīves cīņas gaidītāji: Jums to stāstu jaunā veidā, Jums to dzīvi jaunam veidot. Kas tas Odisejs tāds bijis? Kas tā tēvs? — Tēvs saucās Laerts; Skaistā salā Itakā Odisejs bij grieķu valdnieks.</p>